

Wat nu de *Ectoprocten* betreft, deze worden onderverdeeld in *Phylactolaemata* en *Gymnolaemata*. Dit onderscheid berust op het al of niet bezitten van een monddeksel of epistome.

Bij de *Gymnolaemata* is de armdrager of lophophore kransvormig, zooals in fig. 5, B van het schema te zien is. Ze zijn — op enkele uitzonderingen na — zeebewoners; bezitten geen statoblasten en vertoonen bij hun ontwikkeling meestal een gedaante-verwisseling. Bovendien komt er polymorphisme voor, als gevolg van verdeling van arbeid.

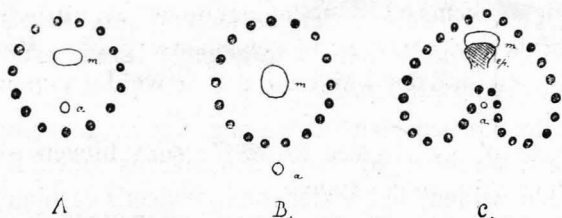

Fig. 5.

Schema van het lophophore der Bryozoën.

A. *Enioprocten*.

B. <i>Gymnolaemata</i> .	a. = aars.
C. <i>Phylactolaemata</i> .	m. = mond.
	ep. = epistome.

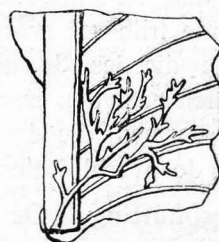

Fig. 6.

Bij de *Phylactolaemata* is de vangarmenkrans hoefijzervormig, (zie fig. 5, C). Ze zijn uitsluitend zoetwaterbewoners, bezitten statoblasten, maar vertoonen geen gedaante-verwisseling en alle individuen van een kolonie zijn gelijk.

Rond Batavia komt veelvuldig voor: de *Plumatella repens*. Meestal trof ik die soort aan op de stengels van *Ceratophyllum demersum*. Verder zal men ook dikwijls kunnen vinden: de *Plumatella javanica* en de *Plumatella emarginata*. Deze soorten zijn meestal aan de onderzijde van rottende bladeren vastgehecht. (Zie fig. 6).

PAUL VAN OYE.

DE VESTA CINCTA ALS POPPENROOVER.

Onder het breede, waaievormige blad van een palm hadden zich sinds jaren wespen genesteld van het geslacht *Icaria*. Ik liet ze gerust hun gang gaan, daar ze niets misdeden. Maar toch vermenigvuldigden zij zich niet snel, en de drie à vier verschillende wespen-nesten dezer *Icaria*'s groeiden niet aan door aanbouwing van nevencellen voor de poppen. Dit heeft me wel altijd bevreemd, totdat ik eindelijk daarvoor de oplossing meen gevonden te hebben.

Op een goeden middag zag ik op het grootste der vier wespen-nesten, zoo groot als een rijksdaalder in omvang, een andere reuzenwesp, behoorende tot het geslacht *Vesta cincta*. Dit reuzendier in vergelijking tot de *Icaria*'s, viel mij terstond op en deed mij denken aan de plaatjes in *Cuillivers* reizen; waar *Cuilliver* door het dorp der Liliputters stapt. Het enorme beest had het halve nest in beslag genomen en bewoog zich niet; alleen gingen de kaken heen en weer. Ik bespiedde het beest verder van dichtbij. Het bewoog zich niet om te vluchten; maar bleef kalm zijn buit verslinden, en die buit bestond uit de poppen der *Icaria*'s. Want een moment hield het kauwen op en met zijn enorme kaken knapte

het den kap van een der cellen, gevuld met een pop af, dit verwijderende nam het langzaam en behoedzaam de pop eruit en met de voorpooten die vasthoudende peuzelde de *Vesta cincta* kalm en ongestoord de pop op. De pop vulde de cel geheel. Zou hier instinct aan den roover zeggen, dat zijn maal goed rijp en sappig voor hem klaar stond? De kleine wespen leken me radeloos van angst toe, klapwiekende met hunne kleine vleugels en de zoo kleine lichamen der *Icaria's*, sterk afstekende tegen het reuzengewicht van den roover, stoven nu eens naar voren, dan weer achteruit, zooals kleine keffers dat doen tegenover een grooten dog, niet durvende bijten, en terugkrabbelende als de groote hond een snauw geeft. Maar aanvallen en steken deden zij den roover niet. Zij dorsten blijkbaar den geweldig gepantserden dief niet aan.

Toen alle cellen ledig waren vloog de groote wesp weg en de *Icaria's* bleven nog steeds als beduisd klapwieken om eindelijk weer tot rust te komen.

Nu begreep ik, waardoor de toename van deze wespen onder dat palmblad zoo gering bleef. Een ding is jammer, dat ik geen camera had toen de *Vesta cincta* haar maaltijd verorberde, om dat moment vast te houden. Cinematisch vastgelegd op een film zou dat alle twijfel wegnemen, die nu nog bestaan mocht bij anderen dan mij, daar mogelijk nog niemand anders dan ik het heeft waargenomen. Het verslinden der pop gaat vrij snel, p.m. 10 seconden.

Door de vriendelijkheid van den Directeur van 's Lands Plantentuin, wien ik de twee soorten opzond, kwam ik de wetenschappelijke namen van de wespen te weten, en op diens vereeerend verzoek schreef ik dit stukje voor het tijdschrift *De Tropische Natuur*. Z.WelEd.Gel. maakte de opmerking, dat het verwonderlijk is, dat de kleine wespen den groote niet trachtten te wonden op een of ander kwetsbaar plekje; ik kan mededeelen dat zij, zoo zij het al wilden, als door onzichtbare kracht, door schrik en angst, van hem afgehouden werden. De groote wesp toonde daarvoor niet de minste angst, had zich echter zoo op het nest geplaatst, dat alle kleine wespen vóór hem waren, die ook niet hem vliegend omringende trachtten te steken. Tenminste ik heb dat niet gezien. B. A. DE RUITER.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Met zeer veel genoegen vernemen we, dat er weer een afdeling Bandoeng van de N. I. N. H. V. is opgericht. Het aantal leden bedraagt $\pm$ dertig. Tot bestuursleden zijn gekozen:

Dr. W. DOCTERS VAN LEEUWEN — Voorzitter

Mej. C. REIJNVAAN — Secretaresse

J. DEN HOLLANDER — Penningmeester.

Besloten werd beurtelings iedere maand een excursie of een vergadering te houden.

In de eerste bijeenkomst, die Zaterdag 18 Nov. j.l. werd gehouden, besprak de heer EDW. JACOBSON een levend exemplaar van *Lepus Netscheri*, dat hij pas van een reis door Sumatra had meegebracht en waarvan onze lezers in 't volgend nummer iets naders zullen hooren. Naar aanleiding van enkele foto's en materiaal door den heer MARONIER medegebracht, vertelde de Voorzitter iets over *Javaansche Stinkzwammen*, *Oelar koeda* of *Kileud tangserat* en zijn parasieten en de heer JACOBSON deelde nog enkele bijzonderheden mede over een wantssoort. Ten slotte hield de Voorzitter een korte verhandeling over 't leven en den bouw van enkele *Dischidia*-soorten. Een groot aantal praeparaten en herbarium-materiaal werd daarbij rondgegeven.

Wij wenschen de nieuwe afdeling veel succes. De namen der bestuursleden en der sprekers op de vergadering doen ons veel goeds verwachten.

Wie neemt op andere groote plaatsen het initiatief tot het vormen van een afdeling?
